

Váhový úbytek ,malnutrice

Příčiny váhového úbytku seniorů

Sociální - osamocení, emoční izolace, neznalost
(vaření, nákup)

Psychické - demence, deprese, anorexia nervosa,
alkoholismus, strach z cholesterolu

Zdravotní - orgánová onemocnění (kard. insuficience,
chron. bronchitis, jaterní. onem.),
hyperthyreosa, parkinsonismus, tumory, TBC
poruchy dentice, polykání, imobilita
lékové vlivy,

S věkem související - porucha čichu, chuti, útlum chuti k jídlu

(Moriguti 2001)

Příčiny váhového úbytku v praxi

30-40% tumory , zvl. GIT

25% psychiatrická onemocnění

až 50 % multifaktoriální,

(Hernandez 2003)

Malnutrice (podvýživa)

- *Stav, k němuž dochází, pokud je příjem základních energetických substrátů a bílkovin nižší než jejich potřeba*
- **Vzniká při:** sníženém příjmu a zvýšených potřebách

Příčiny malnutrice

- defekt chrupu
- postižení slinných žláz
- onemocnění dutiny ústní, jícnu, GIT a jater
- psychické poruchy- deprese, demence
- snížená chuť k jídlu
- omezená hybnost

Sekundární projevy hladovění

- 1. Postižení imunitního systému
  - nejprve buněčné složky- snížení počtu lymfocytů
  - později i humorální složky- snížení sérových imunoglobulinů

Sekundární projevy hladovění

- 2.Poruchy hojení ran a regeneračních procesů
- klesá schopnost organismu uvolnit aminokyseliny potřebné pro regeneraci tkání

Sekundární projevy hladovění

- 3. Postižení kardiovaskulárního aparátu
  - atrofie srdeční svaloviny
  - deplece K,P, Mg- riziko vzniku arytmií

Sekundární projevy hladovění

- 4. Plicní komplikace
- zvýšená slabost dýchacích svalů - hypoventilace
- postižení obranyschopnosti organismu
- Bronchopneumonie - příčina fatálních komplikací dlouhodobého hladovění

Sekundární projevy hladovění

- 5. Porucha termoregulace
  - snížení bazálního metabolismu
  - snížení tvorby trijodtyroninu
  - pokles tělesné teploty- zimomřivost

Sekundární projevy hladovění

- 6. Poruchy GIT
- střevní atrofie- snížený přívod substrátů- hladové průjmy
- snížená funkce pankreatu
- poruchy GIT způsobují zhoršení realimentace

Sekundární projevy hladovění

- 7. Renální poruchy
- deplece K- poruchy tubulárních funkcí
- snížení resorpce Na- hypovolémie, šok

Sekundární projevy hladovění

- 8. Poruchy krvetvorby
- nedostatek vitamínů (B6, B12, kyseliny listové) a stopových prvků (Cu, Fe)
- sideropenická , megaloblastická anemie, pancytopenie

Sekundární projevy hladovění

- 9. Poruchy metabolismu elektrolytů
  - snížení exkrece sodíku
  - zvýšené vylučování draslíku
  - poruchy srdečního rytmu
  - parézy, zástava dechu

Sekundární projevy hladovění

- 10. Poruchy kostního metabolismu

- osteoporóza skeletu
- deplece vitamínu D - k osteomalácii

Hodnocení stavu výživy

- Vyšetření antropologické, biochemické, imunologické, kožní testy
- Anamnestické vyšetření- pokles hmotnosti větší než 20% za posl. 2 měsíce, větší než 10% za posl. měsíc
- Změny sekrece plasmatických bílkovin: albumin 35-45 g/l. Prudký pokles albuminu u zánětu-únikem do extravasálního prostoru

Hodnocení imunitního systému

- Malnutrice vede k poklesu cirkulujících lymfocytů- norma do $1,5 \cdot 10^9 / l$
- Sledování odpovědi na intradermální antigen: kandida, tetanus, toxo, tuberkulin, za 24-72 hodin infiltrát na jeden z antigenů- stav výživy uspokojivý

Hodnocení stavu výživy

- Prealbumin- akutní proteinová malnutrice-
0,15-0,4 g/l
- Transferin 2-4 g/l, vhodné spolu s CRP-
vzestup CRP spolu s poklesem transferinu
známka malnutrice